

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Затверджено
Вченою радою
Запорізького національного університету
протокол № 3 від 28 вересня 2021 р.
Голова вченої ради, ректор

М. О. Фролов

СОЦІОЛІНГВІСТИКА: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії

Укладач:

Меркулова О. В., старший викладач кафедри української мови, кандидат
філологічних наук

Погоджено:

Проректор з наукової роботи

Проректор з науково-педагогічної роботи

Зав. відділу аспірантури і докторантури

Г. М. Васильчук

Ю. О. Каганов

О. П. Єфіменкова

Запоріжжя 2021

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна, вечірня, заочна форми навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	вибіркова	
		Цикл професійної підготовки	
Змістових модулів – 4	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		2-й	
		Лекції 32 год.	
Освітньо-наукова програма <u>Філологія</u>		Практичні - год.	
		Самостійна робота	
Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)		88 год.	
		Вид підсумкового контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціолінгвістика: історія, теорія, практика» є ознайомлення слухачів аспірантури з основними поняттями, проблематикою й методами соціолінгвістики як інтердисциплінарної науки, котра вивчає мову крізь призму соціального, її функції, пов'язані з суспільством та його розвитком, способи й засоби впливу соціальних чинників на мову, види мовних контактів, а також роль мови в житті різних формацій суспільства й мовну політику держав.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні досягти таких програмних **компетентностей** і **програмних результатів навчання**:

Перелік компетентностей	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових

	та комплексних ідей.
ЗК 2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору.
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності.
ЗК 9	Здатність до узагальнення та систематизації результатів наукових досліджень; оприлюднення їх результатів у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; захисту прав інтелектуальної власності.
ЗК 11	Здатність працювати у науковому колективі та організовувати його діяльність; виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення, діяти свідомо та відповідально, демонструвати ініціативу та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.
ЗК 13	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації.
ЗК 14	Здатність працювати автономно; планувати та управляти своїм часом.
ЗК 15	Здатність до особистісного та професійного розвитку
СК 1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СК 2	Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю 035 Філологія, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
СК 3	Здатність до оволодіння методологією та методами наукових досліджень у галузі гуманітарних наук.
СК 4	Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.
СК 5	Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних

	та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів в Україні та закордоном.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення.
ПРН 2	Розуміти основні засади дослідницько-інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та основні вимоги, що висуваються до її суб'єктів (здобувачів, наукових та науково-педагогічних працівників); використовувати знання законодавства у сфері освітньої, наукової, інноваційної діяльності, захисту прав інтелектуальної власності
ПРН 6	Використовувати методи і способи ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії в академічному середовищі
ПРН 7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності
ПРН 11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності
ПРН 16	Виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання; здійснювати планування та управління своїм часом; демонструвати ініціативність, лідерство та автономність у професійній та науковій діяльності
ПРН 17	Забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя
ПРН 18	Знати основні концепції, історію розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю «Філологія».
ПРН 19	Розуміти та застосовувати методологію, методи та термінологічний апарат наукового дослідження у галузі гуманітарні науки.
ПРН 20	Уміти виокремлювати та інтерпретувати дані, необхідні для філологічного дослідження, висувати нові наукові ідеї.

ПРН 21	Визначати основний зміст філологічних явищ, що складають теоретико-методологічну основу наукових філологічних досліджень та аналізувати концептуальні підходи, на яких ґрунтуватиметься власне наукове філологічне дослідження, розглядати історичні тенденції становлення і розвитку філологічної науки в Україні та світі.
--------	--

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Соціолінгвістика в системі інтердисциплінарного гуманітарного дискурсу

Тема 1. Соціолінгвістика як наука: мета, завдання. Інтердисциплінарний характер соціолінгвістики. Предмет і завдання соціолінгвістики. Зв'язок соціолінгвістики з іншими науками. Різні визначення соціолінгвістики – різні акценти. Макро- та мікросоціолінгвістика.

Тема 2. Історія соціолінгвістики в Європі та США. Перші спроби соціолінгвістичних досліджень у XVII-XIX століттях, здійснювані в межах інших напрямів мовознавства. Причини виокремлення соціолінгвістики у XX столітті. Спільне й відмінне в американських та європейських соціолінгвістичних наукових студіях XX століття.

Тема 3. Соціолінгвістика в Україні: історія становлення. Фрагментарний характер українських соціолінгвістичних розвідок за радянської доби. Виформування школи соціолінгвістів наприкінці XX століття: основні етапи й дослідження.

Змістовий модуль 2. Мовні коди

Тема 4. Мовний код. Перемикання мовних кодів. Мовна спільнота: визначення, сфера охоплення. Мовний код як засіб спілкування – мова, її діалекти, жаргон, стилістичні різновиди мов. Субкод як форма існування мови, реєстр певної мови. “Функційна доповнюваність” кодів. Чинники, які впливають на здатність до перемикання мовних кодів. Змушування мовних кодів.

Тема 5. Мовні контакти. Диглосія. Білінгвізм. Полілінгвізм. Зовнішні й внутрішні чинники контактування мов. Поняття про мовний союз. Субстрат. Адстрат. Суперстрат. Інтерстрат. Конвергенція мов, її відмінність від асиміляції мов. Поняття про мовну ситуацію. Відмінність між диглосією та білінгвізмом. Багатомовність як соціолінгвальний феномен.

Змістовий модуль 3. Соціальні різновиди мови

Тема 6. Соціальна диференціація мови. Підхід до вивчення мови різних соціальних прошарків та груп у Європі, США та СРСР як чинник неоднакового ступеня дослідженості питання. Основні класифікації соціальних різновидів мови.

Тема 7. Арго, жаргон, сленг: проблема розрізнення. Причини сплутування цих понять у соціолінгвістиці ХХ століття. Критерії їх розрізнення в українському та європейському мовознавстві. Функціонування арго, жаргону, сленгу в сучасному світі.

Змістовий модуль 4. Комунікативний та гендерний аспекти соціолінгвістики

Тема 8. Теорія мовленнєвих актів. Філософське підґрунтя ТМА. Трьохрівнева система мовленнєвого акту. Локуція. Ілокуція. Перлокуція. Перформативний мовленнєвий акт. Пропозиційний мовленнєвий акт.

Тема 9. Гендерна соціолінгвістика. Передумови виникнення напрямку. Проблеми термінологічного апарату. Основні тенденції наукових досліджень мови чоловіків та жінок в Україні та за її межами.

Тема 10. Еколінгвістика: проблематика досліджень. Становлення напрямку. Проблема терміна назви напрямку. Макро- та мікроеколінгвістика. Основні напрями еколінгвістичних студій.

Змістовий модуль 5. Мовна політика і мова політики

Тема 11. Мовна політика в Україні: застосовність світових практик. Мовна ситуація. Особливості тлумачення терміна «мовна політика». Мовне законодавство. Імплементація європейського мовного законодавства в українську законодавчу палітру. Дискусії про міноритарні мови та спекуляції на цій темі. Перелік «загрожених» мов в Україні та їх статус.

Тема 12. Мова політики: особливості досліджень у Європі та США. Дослідження мови президентських виборчих кампаній: історія. Вивчення мови політичних ток-шоу. Характеристика застосування мовленнєвих засобів впливу на різні соціальні верстви та групи.

Тема 13. Мова політики в дзеркалі українських соціолінгвістичних студій. Стан дослідження мови українського політикуму з 1991 по 2021 р. Особливості вивчення мови виборчих кампаній. Мовленнєві технології президентської виборчої кампанії 2019 року: традиційне й нове.

Змістовий модуль 6. Методи й проблеми сучасної соціолінгвістики

Тема 14. Методи соціолінгвістичних досліджень. Метод спостереження, опитування, анкетування. Загальнонауковий метод аналізу письмових джерел. Статистичний метод соціолінгвістики: особливості застосування. Метод моделювання мовної поведінки індивіда, процесів мовного розвитку країн та окремих регіонів як підвалина прогнозування в соціолінгвістиці.

Тема 15. Актуальні проблеми соціолінгвістики в ЄС та США. Лінгвістика віку. Соціофонетика. Соціолінгвістика й корпусна лінгвістика: спроби поєднання. Статус мов меншин. Ідентичність і соціолінгвістична теорія та методи, ідентичність у мікро- та макросоціолінгвістиці. Мовне планування.

Тема 16. Українські соціолінгвістичні студії. Мова соціальних груп. Мова історичних подій. Вивчення мовної ситуації в різних регіонах України. Мова інтернет-спільнот.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л.	практ.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Соціолінгвістика в системі інтердисциплінарного гуманітарного дискурсу				
Тема 1. Соціолінгвістика як наука: мета, завдання. Інтердисциплінарний характер соціолінгвістики.	6	2	-	4
Тема 2. Історія соціолінгвістики в Європі та США.	9	2	-	7
Тема 3. Соціолінгвістика в Україні: історія становлення.	6	2	-	4
Разом за змістовим модулем 1	21	6	-	15
Змістовий модуль 2. Мовні коди				
Тема 4. Мовний код. Перемикання мовних кодів.	8	2	-	6
Тема 5. Мовні контакти. Диглосія. Білінгвізм. Полілінгвізм.	7	2	-	5
Разом за змістовим модулем 2	15	4	-	11
Змістовий модуль 3. Соціальні різновиди мови				
Тема 6. Соціальна диференціація мови	6	2	-	4

Тема 7. Арго, жаргон, сленг: проблема розрізнення	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 3	14	4	-	10
Змістовий модуль 4. Комунікативний та гендерний аспекти соціолінгвістики				
Тема 8. Теорія мовленнєвих актів	8	2	-	6
Тема 9. Гендерна соціолінгвістика	7	2	-	5
Тема 10. Еколінгвістика: проблематика досліджень	6	2	-	4
Разом за змістовим модулем	21	6	-	15
Змістовий модуль 5. Мовна політика і мова політики				
Тема 11. Мовна політика в Україні: застосовність світових практик	10	2	-	8
Тема 12. Мова політики: особливості досліджень у Європі та США	8	2	-	6
Тема 13. Мова політики в дзеркалі українських соціолінгвістичних студій	10	2	-	8
Разом за змістовим модулем 5	28	6	-	22
Змістовий модуль 6. Методи й проблеми сучасної соціолінгвістики				
Тема 14. Методи соціолінгвістичних досліджень	7	2	-	5
Тема 15. Актуальні проблеми соціолінгвістики в ЄС та США	8	2	-	6
Тема 16. Українські соціолінгвістичні студії	6	2	-	4
Разом за змістовим модулем 6	21	6	-	15
<i>Усього годин</i>	120	32	-	88

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Соціолінгвістика в системі інтердисциплінарного гуманітарного дискурсу		
1	Соціолінгвістика як наука: мета, завдання. Інтердисциплінарний характер соціолінгвістики	2
2	Історія соціолінгвістики в Європі та США	2
3	Соціолінгвістика в Україні: історія становлення.	2

	Разом за змістовим модулем 1	6
Змістовий модуль 2. Мовні коди		
4	Мовний код. Перемикання мовних кодів.	2
5	Мовні контакти. Диглосія. Білінгвізм. Полілінгвізм.	2
	Разом за змістовим модулем 2	4
Змістовий модуль 3. Соціальні різновиди мови		
6	Соціальна диференціація мови	2
7	Арго, жаргон, сленг: проблема розрізнення	2
	Разом за змістовим модулем 3	4
Змістовий модуль 4. Комунікативний та гендерний аспекти соціолінгвістики		
8	Теорія мовленнєвих актів	2
9	Гендерна соціолінгвістика	2
10	Еколінгвістика: проблематика досліджень	2
	Разом за змістовим модулем 4	6
Змістовий модуль 5. Мовна політика і мова політики		
11	Мовна політика в Україні: застосовність світових практик	2
12	Мова політики: особливості досліджень у Європі та США	2
13	Мова політики в дзеркалі українських соціолінгвістичних студій	2
	Разом за змістовим модулем 5	6
Змістовий модуль 6. Методи й проблеми сучасної соціолінгвістики		
14	Методи соціолінгвістичних досліджень	2
15	Актуальні проблеми соціолінгвістики в ЄС та США	2
16	Українські соціолінгвістичні студії	2
	Разом за змістовим модулем 6	6
Усього годин		32

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Соціолінгвістика в системі інтердисциплінарного гуманітарного дискурсу		
1	Соціолінгвістика як наука: мета, завдання. Інтердисциплінарний характер соціолінгвістики.	4
2	Історія соціолінгвістики в Європі та США.	7
3	Соціолінгвістика в Україні: історія становлення.	4
	Разом за змістовим модулем 1	15
Змістовий модуль 2. Мовні коди		
4	Мовний код. Перемикання мовних кодів.	6

5	Мовні контакти. Диглосія. Білінгвізм. Полілінгвізм.	5
	Разом за змістовим модулем 2	11
Змістовий модуль 3. Соціальні різновиди мови		
6	Соціальна диференціація мови	4
7	Арго, жаргон, сленг: проблема розрізнення	6
	Разом за змістовим модулем 3	10
Змістовий модуль 4. Комунікативний та гендерний аспекти соціолінгвістики		
8	Теорія мовленнєвих актів	6
9	Гендерна соціолінгвістика	5
10	Еколінгвістика: проблематика досліджень	4
	Разом за змістовим модулем 4	15
Змістовий модуль 5. Мовна політика і мова політики		
11	Мовна політика в Україні: застосовність світових практик	8
12	Мова політики: особливості досліджень у Європі та США	6
13	Мова політики в дзеркалі українських соціолінгвістичних студій	8
	Разом за змістовим модулем 5	22
Змістовий модуль 6. Методи й проблеми сучасної соціолінгвістики		
14	Методи соціолінгвістичних досліджень	5
15	Актуальні проблеми соціолінгвістики в ЄС та США	6
16	Українські соціолінгвістичні студії	4
	Разом за змістовим модулем 6	15
Усього годин		88

7. ВИДИ КОНТРОЛЮ І СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ

Номер змістового модуля	Вид контролю	Кількість балів
ПОТОЧНИЙ		
1	Тестування в системі Moodle	6
	Доповідь на тему «Соціолінгвістика в Європі» (вибір країни – за аспірантом)	6
2	Тестування в системі Moodle (3 бали)	3
	Доповідь на тему «Мовний код: проблеми функціонування»	7
3	Тестування в системі Moodle	3
	Розробка питальника про вживання професійної або	7

	жаргонної/сленгової лексики для представників однієї з соціальних груп	
4	Тестування в системі Moodle (3 бали)	2
	Аналіз мовних ситуацій (польовий експеримент)	7
5	Тестування в системі Moodle	2
	Доповідь на тему «Проекція мовної політики країн ЄС на мовну політику України»	7
6	Тестування в системі Moodle	2
	Доповідь на тему «Дослідження соціолінгвістичних відмінностей щодо віку та статі в країнах ЄС та США»	8
ПІДСУМКОВИЙ		
залік	Теоретичне завдання: усна відповідь на заліку	10
	Представлення та захист дослідницького проєкту за однією з тем курсу	30
Разом		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)

F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	
---	---	--

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Ажнюк Б. М. Уроки двомовності: Ірландія. *Державність української мови і мовний досвід світу*. Київ, 2000. С. 13–20.
2. Алок К. Дас. Языковые конфликты и контакты в Индии. *Решение национально-языковых вопросов в современном мире*. Санкт-Петербург, 2003. – С. 130–136.
3. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. Соціолінгвістика: навчальний посібник. Донецьк : ТОВ "Юго-Восток Лтд", 2007. 360 с.
4. Бартминьский Е. Польский язык как символ национальной самобытности. *Славяноведение*. 2005. № 6. С. 27–37.
5. Бок Ф. К. Структура общества и структура языка. *Новое в зарубежной лингвистике*. Москва, 1975. Вып. 7. Социолінгвістика. С. 382–396.
6. Больман І. Мовні війни в Європі / пер. з франц. Київ, 2007. 280 с.
7. Бутковська О. Структурно-семантичні особливості термінів соціолінгвістики в українській, польській та англійській мовах: автореф. дис. ...канд. філол. наук : спец. 10.02.15 «Загальне мовознавство». Львів, 2016. 20 с.
8. Губенко Д. Сучасна мовна політика Балтійських держав. *Державність української мови і мовний досвід світу*. Київ, 2000. С. 30–52.
9. Дзябко Ю. М. Семантична структура термінологічного поля «мовна політика» в українській та японській мовах: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17. Львів, 2015. 20 с.
10. Дуст-Блази Ф. Французский язык – язык третьего тысячелетия. *Решение национально-языковых вопросов в современном мире*. Санкт-Петербург, 2003. С. 324–327.
11. Кристал Д. Английский язык как глобальный ; пер. с англ. Н. В. Кузнецовой. Москва : Весь Мир, 2001. 240 с.
12. Лазаренко Л. Досвід мовних політик світу й українська перспектива. *Українська мова*. 2002. № 4. С. 3–22.
13. Марусик Т. Правові аспекти мовної політики Франції. *Державність української мови і мовний досвід світу*. Київ, 2000. С. 37–42.

14. Мацюк Г. Вплив ідеології на мову, мовознавство і мовознавців: штрихи до образу українського суспільства першої третини XX століття. *Studia Ucrainica Varsoviensia*. 2018. № 6. Warszawa. S. 199-216.
15. Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики: Соціологічний напрям у мовознавстві : монографія. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 432 с.
16. Мечковская Н. Б. Общее языкознание. Структурная и социальная типология языков. Москва : Флинта, 2001. 312 с.
17. Мова в суспільстві: семантика, синтактика, прагматика / за ред. Г. Мацюк, І. Митник, О. Новикової. Варшава–Львів–Мюнхен: Wydawnictwo KLU : Lublin, 2019.
18. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля. Київ, 2006. 716 с.
19. Block D. Social Class in Applied Linguistics. Routledge, 2014. 201 p.
20. Edwards J. Sociolinguistics: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2013. 270 p.
21. European Francophonie: The Social, Political and Cultural History of an International Prestige Language / Rjéoutski V. et al (editors). Peter Lang, 2014. 498 p.
22. García O., Flores N., Spotti M. (eds.) The Oxford Handbook of Language and Society. Oxford University Press, 2016. 584 p.
23. Hudson R.A. Sociolinguistics. 2nd edition. Cambridge University Press, 1996. 279 p.
24. Kamusella T. The Szlonzoks and their Language: Between Germany, Poland and Szlonzokian Nationalism. Florence: Istituto Universitario Europeo, 2003. 52 p.
25. Kristiansen Gitte, Dirven René (Editors). Cognitive Sociolinguistics: Language Variation, Cultural Models, Social Systems. Mouton de Gruyter, 2008. 545 p.
26. Labov W. Language in the Inner City: Studies in the Black English Vernacular. University of Pennsylvania Press, 2021 (1972). 418 p.
27. Laugesen Amanda, Gehrman Richard. Communication, Interpreting And Language In Wartime: Historical And Contemporary Perspectives. Palgrave Macmillan, 2020. 274 p.
28. Laury Ritva, Etelämäki Marja, Couper-Kuhlen Elizabeth (eds). Linking Clauses and Actions in Social Interaction. Helsinki: Finnish Literature Society, 2017. 243 p.
29. Lee Jerry Won. The Politics of Translingualism: After Englishes. Routledge, 2018. 179 p.

30. Levon Erez, Mendes Ronald Beline (eds.) *Language, Sexuality, and Power: Studies in Intersectional Sociolinguistics*. Oxford University Press, 2017. 257 p.
31. Lindfors J.W. *Children's Language: Connecting Reading, Writing, and Talk*. Teachers College Press, 2008. 144 p.
32. Livia Anna, Kira Hall (Editors). *Queerly Phrased: Language, Gender, and Sexuality*. Oxford University Press. 1997. 460 p.
33. Maurais Jacques, Morris Michael A. *Languages in a globalising world*. Cambridge University Press, 2004. 345 p.
34. McCrea Barry. *Languages of the Night: Minor Languages and the Literary Imagination in Twentieth-Century Ireland and Europe*. Yale University Press, 2015. 177 p.
35. McElhinny Bonnie S. (Editor). *Words, Worlds, and Material Girls: Language, Gender, Globalization*. Mouton de Gruyter, 2007. 454 p.
36. McKenzie Robert M. *The Social Psychology of English as a Global Language: Attitudes, Awareness and Identity in the Japanese Context*. Springer, 2010. 210 p.
37. Moore E. *Sociolinguistic Style: A Multidimensional Resource for Shared Identity Creation*. *The Canadian Journal of Linguistics* 49 (3/4) 2004. 23 p.
38. Mukherjee S. *The Languages of Religion: Exploring the Politics of the Sacred*. Routledge, 2020. 257 p.
39. Murphy B. *Corpus and Sociolinguistics*. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins, 2010. 231 p.
40. Pearson Casanave Christine. *Writing Games: Multicultural Case Studies of Academic Literacy Practices in Higher Education*. Routledge, 2002. 316 p.
41. Percy Carol, Davidson Mary Catherine (eds.) *The Languages of Nation: Attitudes and Norms*. *Multilingual Matters*, 2012. 312 p.
42. Richardson Kay. *Television Dramatic Dialogue: A Sociolinguistic Study*. Oxford University Press, 2010. 255 p.
43. Romaine Suzanne. *Socio-historical linguistics: its status and methodology*. Cambridge University Press, 1982. XII, 315 p.
44. Rubinstein Ariel. *Economics and Language, Five Essays*. Cambridge University Press, 2004. VIII, 128 p.
45. *Sociolinguistics – Interdisciplinary Perspectives* / Jiang Xiaoming (editor). InTech, 2017. 146 p.
46. *Sociolinguistics of Identity* / Omoniyi T., White G. (ed.) London, New York: Continuum, 2006. 239 p.
47. Whynot Lori A. *Understanding International Sign: A Sociolinguistic Study*. Gallaudet University Press, 2017. 369 p.

48. Williams Colin H. Linguistic Minorities in Democratic Context. Palgrave Macmillan, 2008. XII, 440 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (ратифікована ЗУ № 475/97-ВР від 17.07.97). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
3. Портал мовної політики. URL : <https://language-policy.info/>